ni podpisali pravilne naročilnice. Priča Osvald, kateremu je bila raba motorja deveta dežela, je pravil na sodniji, da je podpisal pred agentom le kos štirioglatega papirja. Siromak niti vedel ni, da je podpisal menico za 1500 K! In agent je bil celo tako predrzen, da je v sodni dvorani psoval priče z „neumnimi kmeti", tako, da ga je moral sodnik zavrniti.

Sleparska agenta sta bila obsojena, a kazen je bila zelo — nizka. Kleindienst je dobil 8 mesecev ječe, po dosluženi kazni pa se ga dene pod policijsko nadzorstvo. Ker je bil že od meseca januarja v preiskovalnem zaporu in se mu ta čas všteje, bo kazen skoro prestal. Njegov tovariš Kikenveic je dobil samo dva meseca ječe, ker pa je sedel več mesecev že v preiskavi, je kazen že odslužil in se ga je spustilo na prosto.

Kakšen nauk sledi iz tega? 1. Kmet naj z agenti, ki mu ponujajo stroje in blago, ne občuje. Take ljudi je najbolje odsloviti iz hiše. 2. Če kmet rabi kak stroj, naj se obrne na kako zanesljivo osebo ali gospodarsko organizacijo. 3. Predno se kaj podpiše, se mora poprej dobro prečitati dotični spis ali tiskovina. V vsakem nejasnem slučaju se naj zahteva natančnejšega razjasnila, za kaj se gre. Vsaka površnost se pozneje v tem oziru bridko kaznuje. 4. Posebno pa se naj ne podpisuje menic, ker se ista, če se ob natančno določenem času ne plača, lahko izterja po rubežni.

Sovenski kmetje, bodite previdni! Najbolje je, da tujim sumljivim osebam, ki lazijo okrog vaših domov in vas hočejo oskubiti za vaš denar, odločno pokažete vrata.

Na Balkanu.

Ruski car je bolgarskemu in srbskemu carju naznanil, da je v sporu zaradi mej voljan posredovati. Bolgarski in srbski kralj sta že odgovorila, toda tako, da se le pod gotovimi pogoji podvržeta razsodbi ruskega carja. S tem je torej spor samo odložen, ne pa rešen. Bolgarski kralj v odgovoru zahteva, da naj ruski car ovažuje stališče Bolgarije, ki se podvrže razsodbi ruskega carja, le glede zemlje, o kateri v bolgarsko-srbski pogodbi ni govora, srbski kralj pa želi, da se pregleda bolgarsko-srbska pogodba in se popravi. Ako oba vladarja vstrajata na tem stališču, potem nima posredovanje ruskega carja nobenega pomena, razven da se čas zavleče. In to je bržkone, vsaj Bolgarom, tudi glavni namen. Bolgarija morabiti dobro pripravljena, kajti proti sebi bi imela Srbijo, Grško in Črno goro ter po sedanjih razmerah za hrbtom tudi Rumunijo. Po naseem mnenju se bori Bolgarija za pravično stvar, kajti pogodbe se morajo povsod držati, najzvestejše pa med prijatelji. Nam se tu- [illegible] slovanske kraje, kakor Skopje, rojstno mesto sv. Cirila in Metoda, Srbom, nasproti Bolgarom pa trdovratno in proti pogodbi zahteva kraje, v katerih prebiva bolgarski narod.

V Bolgariji se je sestavilo novo ministrstvo pod predsedstvom znanega zmožnega politika dr. Daneva, ki ima v sobranju zanesljivo večino, katere dosedanje ministrstvo pod Gešovom ni imelo. Toda politika Bolgarije bo hodila isto pot kakor pod Gešovom. Tudi novo ministrstvo stoji na stališču, da se mora Srbija svoje pogodbe držati in jo izpolniti.

Toda vkljub vsemu temu ne verjamemo, da bo prišlo do vojske med balkanskimi zavezniki. O srbskih politikih je znano, da se podajo globoko v nevarnost, toda vsakokrat se še umaknejo, predno se zgodi nesreča. To znamo posebno mi v Avstriji. L. 1908 in preteklo zimo je govorila Srbija, kakor da bi nameravala že jutri prikorakati pred dunajski cesarski dvor. Toda vsakokrat se je še pravočasno premislila. Mi razumemo ta način postopanja, ki za majhne države ni brez vsake koristi. Sedaj se že čujejo glasovi, da bo Srbija odnehala. Francoski poslanik v Belgradu je naznanil ministrskemu predsedniku Pašiču, da Srbija ne dobi niti vinarja denarja več iz Francije, ako bo nadaljevala vojsko. Ta vest je srbske vladne kroge hudo poparila.

V Carigradu stikajo sedaj mladoturki za morilci velikega vezirja Mahmud Šefket-paše in njihovimi zavezniki. Mladoturki niso tako trdni v vladnem sedlu, kakor si želijo. Proti njim je velika nevolja in mladoturkom bo težko, poloviti vse nezadovoljneže in jih pozapreti.

Pismo ruskega carja.

Že zadnjič smo kratko med najnovejšimi vestmi poročali, da je ruski car Nikolaj brzojavno pozval bolgarskega carja Ferdinanda in srbskega kralja Petra, naj preprečita bratomorno vojsko med Bolgari in Srbi. Listi prinašajo sedaj besedilo te brzojavke, ki se glasi:

„Vest o v Solunu nameravanem sestanku ministrskih predsednikov zaveznih držav, kateremu bi imel slediti sestanek v Peterburgu, me je zelo razveselila, ker se je zdelo, da ta namera izraža željo balkanskih držav, da se sporazumejo in da se zveza, ki je imela dosedaj za učinek najsijajnejše uspehe, namerava še utrditi. Z mučnimi čustvi izvem, da se ta sklep še ni izvršil in da se, kakor se zdi, balkanske države pripravljajo na bratomorno vojsko, ki bi mogla zatemniti slavo, katero so si skupno priborile. V tako resnem trenotku se obračam, kakor mi to veleva moja pravica in dolžnost, neposredno na Vaše Veličanstvo. Oba naroda, bolgarski in srbski, sta glasom svoje zavezniške pogodbe razsodbo o vsakršnem tozadevnem medsebojnem sporu prepustila Rusiji. Zato prosim Vaše Veličanstvo, da od Vas prevzetim obveznostim ostanete zvesti in se glede na rešitev medsebojnega spora med Bolgarijo in Srbijo zanesete na Rusijo. Mesto razsodnika ne smatram kot kako predpravico, ampak kot mučno obveznost, kateri se ne morem odtegniti. Vojska med zavezniki me ne more puščati ravnodušnega. Jaz polagam važnost na to, da izjavim, da bi ona država, ki bi vojsko začela, bila za to pred stvarjo celega slovanstva odgovorna in da si pridržujem vso svobodo glede stališča, katero bo Rusija nasproti slučajnim uspehom take zločinske vojske zavzela."

Te besede, ki kličejo tako glasno balkanskim Slovanom: „Bodite edini!", so pokazale, da se ruski car res trudi, da bi preprečil bratomorno vojsko.

Odgovor bolgarskega in srbskega vladarja.

Oba vladarja sta sprejela posredovanje ruskega carja, vendar ne brezpogojno. Zelo samozavestno je odgovoril ruskemu carju bolgarski car. Njegove besede niso besede podložnika, ampak besede enakovrednega vladarja. Tako samozavestno dosedaj še noben bolgarski vladar ni govoril z ruskim carjem. In to je izzvalo navdušenje po celi deželi. Vsled zadnjih slavnih zmag se čuti Bolgarija močno in njen car ž njo. Car Ferdinand odgovarja, da z veseljem sprejme posredovanje ruskega carja glede onih krajev, ki niso omenjeni v bolgarsko-srbski pogodbi, a kar se tiče pogodbe, ono bo Bolgarija držala. V pogodbi se prepušča Makedonija Bolgarom. In zato pravi car Ferdinand v odgovoru: „Bolgarija nima samo pravic do Makedonije, ampak tudi dolžnosti napram njenemu prebivalstvu, ki je bilo vedno bolgarsko in hoče za vsako ceno tudi bolgarsko ostati. In Vaše Veličanstvo se bo blagovolilo spominjati, da je tudi Rusija skozi dolgo vrsto let pripoznala te pravice in dolžnosti."

Kralj Peter se v odgovoru ruskemu carju zahvaljuje za ljubezen, ki jo izkazuje jugoslovanskim narodom. Potem pa glede prepornega ozemlja zavzema stališče svoje vlade, da pripada Makedonija Srbom, ker je srbska vlada največ trpela za osvobojenje makedonskih krajev.

Umor Mahmud Šefket-paše.

O umoru velikega vezirja (ministrskega predsednika) Mahmud Šefket-paše se poroča sledeče: Dne 11. t. m. se je veliki vezir v spremstvu Eiref-bega in svojega pobočnika, mornariškega častnika Ibrahim-paše z avtomobilom odpeljal iz vojnega ministrstva v Carigradu. Ko je zavil avtomobil z Bajadoc trga na tramvajsko cesto, je moral radi gneče obstati. V tem trenotku sta dve neznani osebi z avtomobila streljali z revolverji proti avtomobilu velikega vezirja. Mahmud-paša, katerega so zadele 4 krogle, se je odpeljal nazaj v vojno ministrstvo, kjer je nekaj čez ½ ure umrl. Njegov pobočnik, mornariški prapor-ščak Ibrahim-paša, ki ga je zadela ena krogla, je tudi umrl. Vezirjev sluga pa je bil nevarno ranjen. Ministrski svet se je zbral takoj v vojnem ministrstvu. Vojaške oblasti so za vzdrževanje reda vse potrebno ukrenile. Mrtvi trupli velikega vezirja in Ibrahim-paše so prenesli v vladno palačo.

Nekaj napadalcev je z avtomobilom pobegnilo v neko hišo v Pero pri Carigradu, nekaj pa so jih aretirali. Glavni napadalec je neki Topal-Tevfik, star 28 let, grde postave in odurne zunanjosti. Kakor se poroča, so ga vjeli v stranišču neke gostilne, kjer se je skril. Pri njem so našli 2 revolverja in nož, kakor tudi patrone, ki so podobne onim, s katerimi je obl ustreljen veliki vezir. Prijeli so pa tudi nekega Kadrija iz Albanije, ki je priznal, da je Mahmud Šefket-pašo ustrelil zato, da maščuje umor Nazim-paše. Nazim-paša je bil namreč najsposobnejši general turške armade in odločen pristaš staroturške stranke.

Vzrok napada je vsekakor političen. Šefket-paša je bil pač poleg Enver-bega najmočnejša in najbolj priljubljena oseba v Turčiji. L. 1909. je kot poveljnik mesta Soluna prikorakal pred Carigrad, da je prisilil sultana Abdul-Hamida k odstopu ter s tem pripomogel mladoturški stranki do popolne zmage. Toda tudi v sedanjih težkih razmerah, v katerih se nahaja Turčija, si je znal pomagati. Vsled vstaje dne 23. januarja t. l. se je povspel na čelo države. In ko je videl razbite ostanke turške armade ob čataldški črti, ni obupal, temveč z železno roko zgrabil za vajeti, da privede Turčijo do novega procvita na tleh, ki so bila prvotna last Turčije. Toda ravno v začetku njegovega dela ga je zadela roka morilčeva. In tako je izgubila Turčija enega najboljših svojih mož.

Vezirjev avtomobil je od 10 strelov preluknjan. Zadnje besede Mahmud Šefket-paše so bile: Allah il Allah!

Kakor se poroča iz Carigrada, so usmrtili Mahmud Šefket-pašo pristaši nekdanjega umorjenega turškega vojnega ministra Nazim-paše. Zaroto so sklenili pristaši po Enver-begu ostavljenega bivšega velikega vezirja Kiamil-paše.

K temu umoru se še poroča: Napadalcem je obljubil staroturški tajni odbor 100.000 K nagrade. V avtomobilu, iz katerega so ustrelili velikega vezirja, so bili sledeči napadalci: Topal-Tevfik, voditelj avtomobila, Dčeval, Čerkes Abduraman, sin polkovnika, Nazmi, ki je bil pred leti izključen iz armade, in neki igralec. Do sedaj so zaslišali 40 oseb, zaprli pa 10 sokrivcev. V Carigradu je bilo tekom sobote aretiranih 150 oseb. Boj za hišo, v kateri so se nahajali morilci velikega vezirja, je razburil vso Pero (carigrajsko predmestje). Že v četrtek je bila hiša zastražena, ker je policija sumila, da so v njej skriti morilci. V soboto ob 2. uri popoldne je došlo več policijskih oficirjev pred hišo. Ko so potrkali na vrata, so morilci Zia, Nazim in Kiazim takoj pričeli streljati. Pri tej priliki sta bila pribočnik carigrajskega vojaškega upravitelja in preiskovalni sodnik nevarno ranjena. Nato je vojaštvo hišo popolnoma obkolilo in pričelo streljati. Po 2urnem boju so bili vsi morilci aretirani in odpeljani pod močnim spremstvom v Carigrad. — Tekom boja za hišo, v kateri so bili morilci velikega vezirja, je moral končno priti na pomoč tudi oddelek požarne brambe. Ognjegasci so skušali najprej udreti skozi streho v hišo, a to je bilo nemogoče, ker so morilci neprestano streljali. Ognjegasci so morali nato končno razbiti vrata, na kar so se udali. Oddanih je bilo okoli 200 strelov. Prebivalcev sosednjih hiš se je tekom poboja polastil velik nemir, a po aretaciji je nastal takoj mir.

Ko je sultan izvedel, da je Mahmud Šefket-paša umorjen, je takoj imenoval mladega Sajd Halim-pašo za velikega vezirja, kateri je častno mesto prevzel in sestavil novo vlado.

Mahmud Šefket-paša.

Mahmud Šefket-paša je bil eden glavnih mladoturških voditeljev. Rojen je bil l. 1858. v Bagdadu v Mali Aziji. Njegov oče je bil v Bassori državni upravitelj, njegov ded je bil po rodu Georgijec in kristjan, 7letnega dečka pa so Turki oropali in ga v Bagdadu prodali generalnemu upravitelju, ki pa ga je pustil vojaško vzgojiti. Nekdanji suženj je v armadi tako napredoval, da je postal celo poveljnik bagdadske posadke. Mahmud Šefket je v 19. letu vstopil v vojno šolo, l. 1880. je bil pozvan v carigrajsko visoko šolo generalnega štaba, l. 1882. je postal stotnik generalnega štaba. Tri leta je bil prideljen pruskemu generalu Goltz-paši, ki ga je poslal v Nemčijo in je bil, ko je bival v Nemčiji, imenovan za generalnega majorja, l. 1904. je bil imenovan za valija na Kosovem, nato je pa postal poveljnik solunskega armadnega zbora. Tu je stopil v stik z mladoturki, ki so mu popolnoma zaupali. Znano je, da je meseca aprila 1909 solunski armadni zbor pod poveljstvom Mahmud Šefket-paše osvojil Carigrad in strmoglavil sultana Abdul-Hamida. Znano je, da je postal Mahmud Šefket-paša po letošnji vstaji Enver-bega dne 23. januarja turški veliki vezir.

Državni zbor.

V državnem zboru se je zadnji teden vršila splošna razprava o novem davčnem načrtu, ta teden pa se vrši razprava o proračunu za drugo polletje. Toda pozornost javnosti ni pri teh razpravah, ampak pri onih spletkah, ki se spletajo proti sedanjemu ministrstvu. Glavna naloga Stürgkhovega kabineta to leto je, da uresniči davčni načrt. Sedaj pa so vsi nepriatelji davkov in Stürgkha na delu, da bi se to ne moglo zgoditi. V mesecu juliju bi se moral dotični načrt rešiti, kajti zadnji teden se je končala samo splošna razprava, podrobna se še niti ni začela. Ta teden se mora rešiti začasni proračun, potem pa nastopijo do 6. ali 7. julija kratke počitnice, ker se vršijo v Galiciji deželnozborske volitve, pri katerih morajo biti vsi poljski in rusinski poslanci zraven. Še-le potem bi se naj dogotovil davčni načrt. Toda kakor rečemo, sto rok dela skrivno na to, da bi se ne mogel dogotoviti. Seveda bi dobilo s tem Stürgkhovo ministrstvo tak udarec, da bi menda letošnjega leta ne moglo preboleti. Tekoči teden je torej za našo notranjo politiko velike važnosti.

Zadnji teden je proračunski odsek pripravil predloge za razpravo o proračunu, ki se vrši ta teden. V odseku je predlagal dr. Verstovšek 3 milijone za podporo poškodovancem po uimi in zvišanje državnega zaklada, iz katerega se dajejo podpore za izboljšanje zemljišč. Oba predloga mu je nemško-poljska večina odklonila. Toda dr. Verstovšek si teh predlogov ni pustil kratkomalo pokopati, ampak se hoče za nje boriti ta teden tudi v zbornici. Pač pa je odtegnil predlog, naj se izreče pravosodnemu ministru Hohenburgerju nezaupnica, ker ni bilo nobenega upanja, da bi dobil večino. Če pa tak predlog pade, se s tem izreče — zaupnica Hohenburgerju, česar dr. Verstovšek ni nameraval. Zato je rajši odtegnil predlog. Seveda kričijo liberalci, da je o izdajstvo. To pa ni izdajstvo, da njihov edini zastopnik dr. Ravnihar dosledno podpira sedanjo vlado, v kateri sedi Hohenburger, in da glasuje tudi za proračun Hohenburgerjev. Naši slovenski poslanci ne glasujejo za proračun in tudi tokrat ne bodo. Že v petek je naznanil poslan. Gostinčar. Da naši posl. ne bodo s svojimi glasovi podpirali sedanje vlade, ker našemu narodu ni naklonjena. Liberalni slovenski poslanec jo bo pa podpiral, a vkljub temu so naši poslanci in naša stranka izdajalci. Liberalna pamet nad vse!

Ko je dr. Verstovšek v proračunskem odseku stavil zgoraj omenjene predloge, je obenem obširno opisoval gospodarske, šolske in sodnijske zadeve na Slovenskem, zlasti po Spodnjem Štajerskem. Pobijal je napačne nazore nemških poslancev o razmerah na jugu in povdarjal, da so zlasti štajerski slovenski poslanci že zdavnaj ponudili roko za spravo na Štajerskem, ki se lahko doseže takoj, če se odstranijo razne preporne točke, n. pr. z delitvijo deželnega šolskega sveta in delitvijo deželnega kulturnega sveta za slovenski in nemški del dežele. Nadalje je poslanec opozarjal vlado na velikanska dela, ki še čakajo rešitve glede izboljšanja zemljišč (melijoracij), osuševanja